

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ №14
ДЛЯ ВОДІЯ НАВАНТАЖУВАЧА**

1. Загальні положення

- 1.1. Дія інструкції поширюється на водіїв навантажувачів.
- 1.2. Інструкція розроблена на підставі вимог діючого Законодавства та нормативних актів з охорони праці.
- 1.3. До роботи як водій навантажувача допускаються особи не молодше 18 років, які пройшли спеціальне навчання, атестацію та спеціальну підготовку, у тому числі на другу (третю) групу з електробезпеки.
- 1.4. Водій навантажувача повинен пройти обов'язковий медичний огляд при прийомі на роботу та проходити періодичні медичні огляди не рідше **одного разу на 12 місяців**. До роботи допускаються особи, які не мають протипоказань за станом здоров'я.
- 1.5. Усі, хто знов поступають на роботу, повинні пройти вступний інструктаж в службі охорони праці, первинний інструктаж (повторний не рідше **одного разу на 3 місяці**) та стажування на робочому місці. Результати інструктажів та стажування фіксуються в журналах реєстрації з охорони праці за встановленими формами. Після цього проводиться остаточне оформлення працівника і допуск його до виконання самостійної роботи.
- 1.6. При прийомі на роботу і періодично, не рідше **одного разу на 12 місяців**, водій навантажувача повинен пройти спеціальне навчання та перевірку знань з питань безпеки праці за відповідною програмою на базі спеціального навчального закладу, який має відповідний державний дозвіл.
- 1.7. Водій навантажувача зобов'язаний дотримуватися правил внутрішнього трудового розпорядку філії, виконувати режими праці та відпочинку.
- 1.8. Основні види небезпечних чинників, що можуть виникнути під час експлуатації та в разі порушення умов експлуатації навантажувачів:
 - 1.8.1. Механічні види небезпеки, пов'язані з підймальними операціями навантажувачами і спричинені:
 - а) падінням вантажу, зіткненням, перекиданням навантажувача внаслідок недостатньої стійкості навантажувача;
неконтрольованого завантаження, перевантаження, перевищення перекидного вантажного моменту;
неконтрольованої амплітуди руху механізмів і складових частин навантажувача;
несподіваного або непередбаченого руху вантажу;
невідповідних змінних вантажозахоплювальних пристроїв і тари;
зіткнення декількох навантажувачів або навантажувачів з іншими транспортними засобами;
 - б) недостатньою механічною міцністю складових частин і деталей;

- в) неправильним вибором ланцюгів, змінних вантажозахоплювальних пристроїв та їх неправильним установленням (навішуванням) на навантажувач;
- г) неконтрольованим опусканням вантажу механізмом з фрикційним гальмом;
- г) дією вантажу на працівників (нанесення удару вантажем або противагою);
- 1.8.2. Механічні види небезпеки, пов'язані зі складовими частинами навантажувача, з вантажами, що переміщуються, і зумовлені, наприклад, формою (гострі крайки, ріжучі елементи, гострокінцеві частини тощо), місцем установлення, масою та стійкістю (потенційна енергія частин, що можуть бути урухомлені під дією сили тяжіння), масою та швидкістю (кінетична енергія частин під час контрольованого чи неконтрольованого рухів), прискорюванням, недостатньою механічною міцністю, що може призвести до небезпечних поломок чи до руйнувань, накопиченням енергії усередині навантажувача (у пружних елементах, у рідинах, газах, що перебувають під тиском), порушенням безпечних відстаней:
- а) здавлювання;
- б) поріз;
- в) розітнення чи відсікання;
- г) намотування, утягування чи захоплення частин одягу, кінцівок тощо;
- г) удар;
- д) укол або проколювання;
- е) розбризкування рідини під високим тиском;
- є) утрата стійкості елементів;
- ж) ковзання, спотикання або падіння (на навантажувачі чи з навантажувача) працівників;
- 1.8.3. Електричні види небезпеки від електрошоку чи опіків, що можуть призвести до травм або смерті, або внаслідок чинника несподіваності, викликаного електричним ударом, - до падіння працівника з причини:
- а) контакту працівників з частинами навантажувача, що звичайно перебувають під напругою (прямий контакт);
- б) контакту працівників з частинами навантажувача, що перебувають під напругою через несправність (непрямий контакт);
- в) дії електростатичних процесів, наприклад контакту працівників з електрично зарядженими частинами;
- г) термічного випромінювання або таких процесів, як розбризкування розплавлених речовин, хімічних процесів під час коротких замикань тощо;
- 1.8.4. Термічні види небезпеки, що призводять до опіків, обмороження та інших травм, викликаних:
- а) контактом працівників з предметами або матеріалами з дуже високою або низькою температурою;
- б) полум'ям або вибухом;
- в) роботою в гарячому або холодному виробничому середовищі;
- 1.8.5. Небезпека, спричинена шумом, що може призвести до:
- а) тривалого порушення гостроти слуху;
- б) дзвону у вухах;
- в) втоми, стресу тощо;
- г) інших наслідків, наприклад порушень рівноваги, послаблення уваги тощо;
- г) перешкоди мовним комунікаціям, акустичним сигналам тощо;
- 1.8.6. Небезпека, спричинена вібрацією, що може призвести до значних порушень здоров'я (розлад судинної та нервової систем, порушення кровообігу, хвороби суглобів тощо);
- 1.8.7. Небезпека, спричинена матеріалами, речовинами (та їх компонентами), що їх використовує або виділяє навантажувач, що працює, а також переміщуваними вантажами внаслідок:

а) їх вдихання, заковтування обслуговувальним і ремонтним персоналом шкідливих для здоров'я рідин, газів, аерозолей, парів та пилу, а також їх контакту зі шкірою, очима і слизовою оболонкою, проникнення через шкіряний покрив;

б) вогне- і вибухонебезпечності;

1.8.8. Небезпека, спричинена нехтуванням ергономічних вимог і принципів під час розроблення машин:

а) незручна робоча поза або надмірне чи повторюване фізичне навантаження на організм водія;

б) нехтування засобами індивідуального захисту;

в) недостатнє місцеве освітлення;

г) розумове перевантаження, стрес тощо, що виникають під час робочого процесу, процесу контролю за роботою навантажувача або технічного обслуговування в межах їх використання за призначенням;

г) незручна конструкція, розміщення або маркування елементів керування;

д) незручна конструкція або розміщення приладів контролювання;

1.8.9. Небезпека, спричинена несподіваним запуском, несподіваним перевищенням швидкості тощо, унаслідок:

а) виходу з ладу або порушення в роботі системи керування;

б) припинення подавання енергії і відновлення енергопостачання після перерви;

в) зовнішнього впливу на електрообладнання;

г) дії природних атмосферних чинників;

г) помилки водія в керуванні навантажувачем (через недостатню відповідність навантажувача здібностям та навикам водія);

1.8.10. Небезпека, спричинена помилками виробника під час складання настанови з експлуатації тощо;

1.8.11. Небезпека, спричинена поломками під час роботи, унаслідок:

а) утомного руйнування;

б) неприпустимої величини деформації;

в) критичного спрацювання;

г) корозії;

1.8.12. Небезпека, спричинена предметами, що падають (інструменту, деталей навантажувача, речей обслуговувального і ремонтного персоналу тощо);

1.8.13. Небезпека, спричинена рухом навантажувача, його каретки:

а) рух під час запускання двигуна;

б) рух за відсутності водія на своєму місці;

в) рух за відсутності надійного закріплення всіх складових частин, деталей;

1.8.14. Небезпека, пов'язана з робочим місцем водія навантажувача, внаслідок:

а) падіння водія під час спроби зайняти або покинути робоче місце;

б) викидів газів на робочому місці;

в) пожежі (займистість кабіни, нестача засобів вогнегасіння);

г) механічних видів небезпеки на робочому місці (контактування з рухливими частинами, наїзд, падіння предметів);

г) недостатнього огляду з робочого місця;

д) невідповідного освітлення;

е) незручного місця для сидіння;

е) шуму на робочому місці;

ж) вібрації на робочому місці;

1.8.15. Небезпека, пов'язана із системою керування:

а) неправильне розміщення органів керування;

б) неправильна конструкція органів керування та неправильний режим їх роботи;

1.8.16. Небезпека, пов'язана з джерелами та передаванням енергії:

а) небезпека, пов'язана з двигуном та акумуляторними батареями;

- б) небезпека, пов'язана з передаванням енергії між обладнанням навантажувача;
- в) небезпека, пов'язана із з'єднаннями та засобами буксирування;

1.8.17. Небезпека, пов'язана з третіми особами:

- а) несанкціонований запуск або експлуатація;
- б) відсутність або невідповідність візуальних або звукових попереджувальних сигналів;

1.8.18. Небезпека, пов'язана з несприятливими природними факторами:

- а) вітрове навантаження;
- б) снігове навантаження;
- в) ожеледиця, зледеніння;
- г) сейсмічне навантаження;
- г) грозові електричні розряди.

1.9. Адміністрація філії зобов'язана видати водію навантажувача спеціальні засоби електрозахисту, спецодяг та спецвзуття згідно з затвердженими нормами:

- куртка утеплювана (термін носіння - 24 місяці);
- шапка в'язана (термін носіння - 12 місяців);
- костюм бавовняний (термін носіння - 12 місяців);
- чоботи гумові (термін носіння - 12 місяців);
- рукавиці комбіновані(чергові);
- жилет сигнальний (термін окуляри захисні закриті (до зносу).

У процесі роботи водій навантажувача повинен дотримуватися правил носіння спеціального одягу, спецвзуття, користування засобами індивідуального захисту.

1.10. Водій навантажувача зобов'язаний знати і дотримуватися правил пожежо- і вибухобезпеки. Завалення і захарашення приміщень, проходів не допускається. Паління дозволяється тільки в спеціально відведеному місці поза робочими місцями.

1.11. Про кожний нещасний випадок, пов'язаний з виробництвом, потерпілий або очевидець нещасного випадку зобов'язаний негайно повідомити безпосереднього керівника та службу охорони праці. Керівник повинен організувати першу долікарську допомогу потерпілому, доставку його в лікувальну установу, повідомити про це роботодавця і службу охорони праці. Для розслідування нещасного випадку необхідно зберегти обстановку на робочому місці і стан обладнання такими, якими вони були під час випадку, якщо це не загрожує життю і здоров'ю оточуючих і не призведе до аварії.

1.12. Водій навантажувача повинен володіти прийомами надання першої долікарської допомоги, прийомами транспортування потерпілого, знати місце розташування і вміст аптечки, уміти користуватися засобами, що знаходяться в аптечці.

1.13. Водій навантажувача повинен знати і дотримуватися правил особистої гігієни.

1.14. Особи, які допустили порушення інструкції з охорони праці, притягуються до відповідальності згідно з діючим законодавством, позачерговій перевірці знань з охорони праці.

1.15. Для забезпечення пожежо- і вибухобезпеки не в'їжджати на навантажувачі у вибухонебезпечному виконанні в приміщення, де існує небезпека вибуху або пожежі. Прибирати в металеві ящики з щільними кришками використані обтиральні матеріали (промаслені кінці, ганчірки тощо).

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. Зробити щозмінне технічне обслуговування і перевірити:

- кріплення важелів управління;
- стан гальмової системи. Гальма вважаються справними, якщо навантажувач з робочим навантаженням зупиняється на наступній відстані від початку гальмування: 2,0 м - при швидкості навантажувача 10 км/год.; 1,5 м - при швидкості 7 км/год.; 1,0м - при швидкості 3 км/год.;
- наявність і справність плавких запобіжників;

- справність вантажопідйомника (відсутність пошкоджень ланцюгів, правильність їх кріплення до рами і каретки вантажопідйомника тощо). Пересвідчитися в роботі механізмів підйому і нахилу при русі без вантажу;
- справність електрозамка;
- кріплення коліс, стан шин (тиск в пневматичних шинах);
- роботу звукового сигналу і світлової сигналізації (освітлення);
- рівень електроліту в акумуляторній батареї;
- справність акумуляторів. Кришка акумуляторної батареї повинна щільно прилягати до корпусу.

2.2. Періодично оглядати і змащувати механізм рульового управління, частини контролера, що труться, гальмові важелі тощо. Контролер перевіряти не рідше одного разу на п'ять днів.

2.3. Перевірити відповідність робочого місця наступним вимогам:

- відсутність сторонніх предметів;
- сидіння і спинка сидіння не повинні мати рваних місць, виступаючих пружин, провалів і гострих кутів;
- підлога на робочому місці повинна бути справною та заслана гумовим килимком.

2.4. Перевірити відповідність робочих пристроїв навантажувачів (вилочних захватів, крюків, ковшів тощо) технічної документації.

Навантажувачі з вилочними захватами при транспортуванні дрібних або нестійких вантажів повинні бути обладнані запобіжною рамкою або кареткою для упирання вантажу при переміщенні.

Подовжувачі вилочних захватів повинні бути обладнані заціпками або пристроями, що надійно фіксують їх на захватах.

2.5. До роботи не допускаються навантажувачі, що мають такі основні дефекти:

- не відрегульовані і несправні гальма;
- несправні звукові сигнали;
- тріщини в зварювальних швах рами і каретки вантажопідйомника, вилочному захваті тощо;
- ланцюги з дефектами або зносом понад встановлених норм бракування;
- шум, тріск, скрегіт у гідросистемі навантажувача;
- ослаблення кріплень противаг і їх некомплектність;
- теча у з'єднаннях маслопроводів, гідросистеми і акумуляторах;
- ослаблення кріплення вантажних ланцюгів до рами і каретки вантажопідйомника;
- відсутність обертання хоч би одного катка рами і каретки;
- ослаблення кріплення зірочок вантажних ланцюгів;
- ненадійне кріплення пальців циліндрів;
- зниження тиску в шинах, наявність на них крізних пробоїв і пошкодження корду.

3. Вимоги безпеки під час виконання роботи

3.1. Роботи по переміщенню вантажів проводити тільки за вказівкою особи, в розпорядженні якої виділений навантажувач.

3.2. При русі дотримуватися Правил дорожнього руху для водіїв транспорту. Експлуатувати навантажувач на робочих горизонтальних майданчиках з твердим і рівним покриттям, обчищеним в зимовий час від льоду і снігу, а при ожеледі - посипаних піском.

3.3. Під час укладання (розбирання) штабелів вантажів навантажувачами в зоні їх роботи не повинні проходити шляхи ручного перенесення і перевезення вантажів, а також не повинні проводитися перевантажувальні роботи.

3.4. Дотримуватися встановленої швидкості руху в залежності від умов руху і стану дорожнього покриття. Зменшувати швидкість в місцях пересічення пішохідних доріжок, у

входів та виходів у виробничі приміщення. При будь-якій зупинці ставити навантажувач на ручне гальмо.

3.5. Не перевищувати на території підприємства швидкість 5 км/год.; у вузьких, захищених місцях, в приміщеннях і на поворотах, при русі мимо воріт, дверей, штабелів - 3 км/год.

3.6. При зустрічі з пішоходами по шляху руху попереджати їх сигналом, знаходячись на відстані не менше 5 м; якщо пішоходи не сходять з дороги, зупинити навантажувач.

3.7. При перевезенні вантажу без тари стежити за тим, щоб вантаж був надійно укладений на вилочному захваті і не торкався поверхні шляху руху.

3.8. Подавати попереджувальний звуковий сигнал перед початком руху уперед або назад, підйомом і опусканням вантажу, а також у всіх випадках, коли є можливість несподіваного наїзду на людину. Водій навантажувача повинен звертати особливу увагу під час роботи на людей, які перебувають в робочій зоні навантажувача, нерухомі або предмети, що пересуваються поруч, і в будь-який момент водії мають забезпечувати безпеку оточуючих.

3.9. При подачі навантажувача заднім ходом, особливо у вузьких проїздах, заздалегідь пересвідчитися у тому, що руху нічого не заважає.

3.10. Дотримуватися дистанції, щоб уникнути наїзду при раптовій зупинці. Відстань до транспорту, що йде попереду, повинна бути не менше 10 м, а на схилах - не менше 20 м.

3.11. Враховувати габарити отвору при в'їзді і виїзді через ворота, двері.

3.12. Зберігати при собі ключ від головного вимикача і коробки контролера, не передавати ключ стороннім особам.

3.13. Постійно стежити за станом акумуляторів, не допускати їх розряду нижче допустимих норм.

3.14. Постійно стежити за гальмовою системою, користуватися гальмом як можна рідше, заздалегідь при цьому вимикаючи двигун.

3.15. Перш ніж перейти на задній хід, необхідно загальмувати навантажувач до повної зупинки.

3.16. Перевозити вантаж через рейкові шляхи по залізничному переїзду при піднятому шлагбаумі і дозволяючому сигналі світлофора.

3.17. Під'їжджати до місця вантаження (вивантаження) на першій передачі, не гальмувати різко при ожеледі і мокрій, слизькій дорозі.

3.18. Під'їжджати вилочним захватом під тару або вантаж на малій швидкості, вила підводити так, щоб вантаж розташовувався відносно їх рівномірно.

3.19. Підводити вила вантажного захоплювача під піддон слід обережно. Не проводити одночасний підйом і висунення піддону з осередку стелажу і навпаки.

3.20. Укладати довгомірні вантажі спареними навантажувачами під керівництвом спеціально виділеної особи.

3.21. При розміщенні вантажу на вилочному навантажувачі потрібно дотримуватися наступних вимог:

- вантаж повинен розміщуватись на захватній вилиці таким чином, щоб не виникав перекидний момент; при цьому вантаж повинен бути притиснутий до рами вантажопідйомника;

- вантаж повинен розміщуватись рівномірно на обидві лапи і може виходити уперед за межі вилок не більше, ніж на 1/3 довжини лап;

- великогабаритні вантажі дозволяється укладати вище захисного пристрою, але не більше одного місця.

3.22. Проводити захоплення вантажу вилочним захватом при нахилі рами "від себе", підіймати вантаж - при нахилі рами "на себе".

3.23. Проводити нахил вилочного захвата з вантажем повільно, плавно переміщуючи важіль управління.

3.24. Підхоплювати і оставляти вантаж тільки при наявності просвіту під вантажем, що забезпечує вільний хід і вихід вилочного захвата. Захватний пристрій повинен забезпечувати висоту підймання вантажу від землі не менше величини дорожнього просвіту навантажувача і не більше 0,5 м для навантажувача на пневматичних шинах і 0,25 м – для навантажувача на вантажошинах.

3.25. При роботі необхідно спочатку підняти вантаж, а потім проводити його транспортування. Забороняється зіштовхувати вантаж зі штабеля та підтягувати його.

3.26. Перед підйомом і опусканням вантажу загальмувати навантажувач і оглянути місце, звідки підіймати або куди опускати вантаж.

3.27. Підйом і складування вантажу проводити за умов, що навантажувач стоїть на рівній горизонтальній поверхні.

3.28. Підіймати і транспортувати вантаж відповідно до вантажопідйомності машини і таблиці допустимих навантажень на вилах електронавантажувача в залежності від положення центра ваги вантажу. Під час роботи особливу увагу слід звертати на маніпулювання вантажем, надання вантажу належного положення і транспортування вантажу. Варто переміщувати тільки надійно влаштовані, стійкі та безпечні для переміщення вантажі. З особливою обережністю слід переміщувати надмірно довгі або надмірно високі вантажі. Переміщення навантажувачем вантажів, центр ваги яких важко визначити, слід виконувати на мінімальній швидкості та обережно, складувати якомога нижче (не піднімати).

3.29. Вести навантажений навантажувач при спуску під ухил понад 3° тільки на задньому ході та з малою швидкістю.

3.30. При транспортуванні вантажу підіймати його на висоту не більше 200-300 мм від поверхні шляху, а нахил підйомника “на себе” проводити не повністю.

3.31. Виявляти особливу обережність при транспортуванні вантажів у вузьких проїздах. Не зачіпати штабелі вантажів при повороті. Перед в'їздом навантажувача у вузьке місце між штабелями, обладнанням, елементами конструкцій будівель і споруд водій зобов'язаний зупинити навантажувач і пересвідчитися у відсутності людей в зоні його роботи.

3.32. Ставити навантажувач перед підйомом і опусканням вантажу на стоянкове гальмо.

3.33. Під час штабелювання наближатися до штабеля слід повільно і з нахилом вантажопідіймача назад настільки, щоб стабілізувати вантаж. Після закінчення цього маневрування, коли навантажувач буде розташований безпосередньо перед штабелем, вантажопідіймачу надають вертикальне положення. Вантаж доцільно піднімати дещо вище штабеля. Потім просувають уперед навантажувач або, у випадку навантажувача з висувними вантажопідіймачем або вилами, їх висувають і вантаж укладають на місце, опускаючи вила. Під час руху навантажувача з піднятим змінним вантажозахоплювальним пристроєм (як з розташованим на ньому вантажем, так і без нього) треба плавно й обережно здійснювати гальмування навантажувача. Слід переконатися, що вантаж покладений у штабелі в стійкому положенні. Після цього вила відводять, опускають у транспортне положення, і навантажувач, після того як водій упевниться, що шлях вільний, може починати рух назад. Під час розбирання штабеля необхідно наблизитися до штабеля й зупинити навантажувач так, щоб кінці вил перебували від штабеля на відстані не менше ніж 0,3 м. Необхідно встановити відстань між вилами відповідно до ширини вантажу. Не допускати переміщення вантажу без перевірки відповідності маси вантажу вантажопідйомності навантажувача. Вила необхідно піднімати вертикально до положення, за якого їх будуть всувати під вантаж.

Вила мають бути підведені під вантаж якомога глибше, причому необхідно стежити, щоб предмети, розташовані за вантажем, не були пошкоджені вилами. Після цього вила мають бути підняті на висоту, достатню для того, щоб прийняти на себе вантаж. Потім вила знову піднімають до положення, за якого вантаж повністю відділяється від штабеля, і,

якщо можливо вила нахилияти, їх нахилиють назад настільки, щоб стабілізувати вантаж, або, у випадку навантажувача з висувними вантажопідіймачем або вилами, їх втягують. Після того, як водій упевниться в тому, що шлях вільний, вантаж може бути знятий зі штабеля. Вантаж має бути опущений до транспортного положення, повністю нахилений назад, після чого, переконавшись у тому, що шлях вільний, водій робить рух назад. Встановлювати ящики в штабель по одному або готовими пакетами.

3.34. Під час роботи забороняється:

- проводити профілактичне обслуговування або ремонт навантажувача при піднятих вантажозахватних пристроях (без страховки);
- працювати на машині зі знятим щитком, що закриває панель з електроапаратурою, знятою кришкою акумуляторного ящика;
- укладати вантаж вище захисного пристрою, що захищає робоче місце водія від падіння вантажу;
- укладати вантажі за допомогою іншого навантажувача безпосередньо на захватний пристрій навантажувача;
- проводити підйом і переміщення вантажу за допомогою тільки одного захоплювача навантажувача;
- торкатися неізольованих, пошкоджених проводів і електророзподільних пристроїв, наїжджати на електричні проводи, що лежать на землі;
- опускати вантаж на труби газо-, паропроводів, електричні кабелі, тимчасові перекриття;
- підіймати та перевозити вантаж невстановленої маси, підіймати затиснутий та примерзлий вантаж;
- підіймати, опускати і перевозити людей на вилочному захваті навантажувача;
- допускати присутність людей під піднятим вантажем; перевозити вантажі в несправній тарі, ящики вгору дном, на бічних або торцевих стінках;
- виїжджати на схили понад 14° і допускати різке гальмування навантажувача;
- працювати поблизу лінії електропередач та під ними;
- знаходитися і проїжджати під піднятим вантажем;
- перевозити на електронавантажувачах легкозаймисті рідини, а також кислоти, якщо акумуляторна батарея розташована під вантажною платформою;
- залишати навантажувач включеним, ставити його в місцях руху автомобілів і на полотні залізниці;
- покидати пост управління при піднятому вантажі.

Якщо необхідно відлучитися від навантажувача, то опустити вилочний захват, вийняти ключ з електричного замка, поставити навантажувач на стоянкові гальма.

3.35. Припинити роботу, якщо по будь-якій причині каретка рухомого механізму перестає рухатися по сковзалках, і вилочний захват не опускається і не підіймається, і повідомити про це особу, у ведення якої виділений навантажувач. Ці несправності усувати самому водієві навантажувача не дозволяється.

3.36. У разі втрати навантажувачем стійкого положення (коли задні колеса почнуть відриватися від ґрунту) негайно опустити вантаж вниз.

3.37. Навантажувальні або перехідні містки слід закріплювати так, щоб унеможливилася випадкове переміщення, хитання або проковзування. Навантажувальні або перехідні містки повинні мати неслизьку поверхню (наприклад, рифлену тощо). Бічні сторони всіх навантажувальних містків, а там, де це можливо, і перехідних містків, повинні бути обладнані засобами, що дозволяють звести до мінімуму можливість виїзду навантажувача на бортове огороження. Перед виконанням робіт з використанням навантажувального містка необхідно переконатися, що місток закріплений правильно і надійно. Не допускається навантажувати місток понад його номінальну вантажопідіймальність. Під час переїзду через навантажувальний місток рух навантажувача має бути повільним та обережним.

3.38. Спільне використання двох або декількох навантажувачів для роботи з вантажами масою, що перевищує вантажопідймальність одного навантажувача, або негабаритним вантажем є небезпечною операцією, що вимагає застосування спеціальних заходів безпеки. Такі роботи допускається виконувати тільки за виняткових обставин під безпосереднім керівництвом працівника, відповідального за безпечне проведення робіт навантажувачами, або іншого спеціально призначеного працівника відповідно до технологічних карт або ПВР, у яких мають бути наведені схеми стропування та переміщення вантажу із зазначенням послідовності виконання операцій, інші вказівки щодо безпечного підймання й переміщення вантажу. У цьому разі водії повинні бути проінструктовані й з ними має бути проведена тренувальна робота. Після проведення тренувальної роботи заміна водіїв не допускається.

3.39. Перед виконанням робіт з використанням ліфта необхідно переконатися, що ліфт призначений для таких операцій і здатен витримати масу навантажувача, вантажу та водія. Необхідно потребувати щоб супровідний персонал залишив ліфт перед в'їздом або виїздом навантажувача. Під'їжджати до ліфта необхідно повільно, а в'їжджати в нього тільки після того, як кабіна буде на рівні підлоги завантажувальної площадки. Навантажувачі мають в'їжджати в ліфт вантажем, а не водієм уперед. Як тільки навантажувач опинився в ліфті, органи керування ним мають бути приведені в нейтральне положення, енергія вимкнена, а стоянкове гальмо затягнуте.

3.40. У разі виконання робіт навантажувачем в автофургоні перед в'їздом необхідно впевнитися, що автофургон стоїть на стоянковому гальмі, а під колеса підкладені упори для унеможливлення непередбачуваного переміщення автофургона. Перед виконанням робіт необхідно переконатися, що підлога автофургона (автопричепи) витримає навантаження від навантажувача, вантажу та водія. Стан підлоги слід перевіряти для виявлення гнилих дощок, дір та інших пошкоджень.

3.41. Водій навантажувача, обслуговувальний та ремонтний персонал не повинні вносити в конструкцію навантажувача будь-яких доповнень і змін, здатних вплинути на безпечне функціонування навантажувача. Забороняється знімати противагу, якщо вона заважає роботі у вузьких місцях, а також створює додаткове навантаження на важелі та кермове керування. Водій навантажувача повинен використовувати навантажувачі тільки за призначенням.

3.42. Під час пересування навантажувача територією водій повинен користуватися шляхом проїзду, передбаченим схемою руху, встановленою суб'єктом господарювання. Водій навантажувача повинен постійно контролювати рух, стежити за пересуванням людей і транспортних засобів, а також витримувати безпечну дистанцію. Необхідно дотримуватися обмежень швидкості, що діють у робочій зоні навантажувача. Необхідно дотримуватися безпечної дистанції щодо будь-якого транспорту, що пересувається попереду. Не допускати різких розгонів та гальмування, поворотів на великій швидкості. Рекомендується не рушати з місця за повністю повернутих керованих коліс, крім випадків, коли це потрібно в особливих умовах. Змінні вантажозахоплювальні пристрої та сам вантаж під час пересування мають бути опущені та, за можливості, нахилені назад. Вантаж варто піднімати тільки під час його штабелювання, виключення становлять навантажувачі, спеціально сконструйовані для пересування з піднятим вантажем.

3.43. Коли умови змушують переміщуватися з вантажем, що закриває огляд під час руху переднім ходом, навантажувачі необхідно вести заднім ходом. У виняткових випадках (наприклад, у ході штабелювання або під час в'їзду на деякі ухили майданчика), коли потрібно рухатися з вантажем, розташованим попереду в напрямку руху, рух навантажувача має здійснюватися обережно, слід використовувати допоміжні засоби або навантажувач повинні супроводжувати призначений працівник або працівники, що вказують дорогу та подають сигнали. У цьому разі подовжній ухил майданчика під час транспортування вантажів навантажувачами не повинен перевищувати кута нахилу вантажопідймача навантажувача.

3.44. Необхідно знижувати швидкість і подавати звукові сигнали на перетинаннях проїздів і в інших місцях, де видимість обмежена. Під час маневрування з вантажем у піднятому положенні органи кермового керування та гальмування варто пускати в хід плавно. Не допускається обганяти інші транспортні засоби (навантажувач, візок, тягач тощо), що рухаються в тому ж напрямку, на перетинаннях проїздів, у місцях з обмеженою видимістю або в небезпечних місцях. Водій навантажувача повинен уникати наїзду на перешкоди, що можуть призвести до пошкодження навантажувача або травми водія. Забороняється розміщувати руки, ноги або голову між стійками вантажопідіймача чи між частинами навантажувача, що можуть почати рухатися одна відносно одної. Під час переміщення водій не повинен нахилитися за межі контуру навантажувача в плані. Якщо поблизу перебувають люди або інші транспортні засоби, то перш ніж виконувати поворот, потрібно подати звуковий сигнал. Водію навантажувача потрібно дотримуватися вказівок відповідальних працівників і вимог інструкцій щодо максимально припустимих навантажень на підлогу, особливо у випадках, коли можливий в'їзд на різні рівні будинку (споруди) за допомогою ухилу, ліфта.

3.45. Під час руху та проведення операцій на ухилах мають бути виконані такі вимоги:

- навантажувач необхідно піднімати на ухил або спускати з нього повільно;
- за відсутності вантажу навантажувач має рухатися з опущеним і нахиленим назад вантажопідіймачем, за винятком навантажувача з бічним висувним вантажопідіймачем;
- не допускається повертати на ухилі чи перетинати його під кутом;
- на краю ухилу або похилої платформи маневрування навантажувача слід здійснювати обережно. Необхідно працювати від краю ухилу або платформи на відстані не менше ширини колеса навантажувача;
- під час підйому чи спуску ухилом, крутість яких перевищує 10 %, навантажувач з вантажем має пересуватися (коли це можливо) так, щоб вантаж був розташований у напрямку підйому;
- навантажувач має пересуватися ухилом з вантажем і змінними вантажозахоплювальними пристроями, тримаючи їх нахиленими назад (коли це можливо) і піднятими на таку висоту, що достатня тільки для того, щоб не стикатися з поверхнею дороги та перешкодами, що перебувають на ній.

3.46. Під час пересування під високо розташованими пристроями, наприклад під світильниками, трубопроводами, протипожежними пристроями тощо, необхідно впевнитися в тому, що є достатній просвіт (зазор) між цими пристроями та частинами навантажувача чи вантажем. Перед просуванням через вузькі проїзди або двері, між штабелями, устаткуванням, елементами конструкцій будівель та споруд варто переконатися, чи є достатній вільний простір для навантажувача, водія навантажувача та вантажу, а також у відсутності працівників і сторонніх людей у робочій зоні навантажувача.

3.47. У разі поставлення навантажувача на стоянку його необхідно перевести в неробочий стан - вантажопідіймач має бути повністю опущений, органи керування приведені в нейтральне положення, джерело живлення вимкнене, стоянкове гальмо затягнуте та вжиті заходи проти будь-якого випадкового або недозволеного переміщення навантажувача. У разі поставлення на стоянку не допускається загороджувати доступ до протипожежних виходів, сходів і до протипожежного обладнання. Ставити навантажувач на стоянку потрібно завжди на достатній відстані від напрямків руху автотранспорту.

3.48. Під час виконання навантажувально-розвантажувальних і транспортних робіт водій навантажувача повинен виконувати такі вимоги:

- а) не піднімати та не перевозити вантаж, що перевищує вантажопідіймальність навантажувача. Допустима маса вантажу на вилах залежно від положення його центра ваги та висоти підймання має бути зазначена на табличці з діаграмою вантажопідіймальності навантажувача;

- б) здійснювати підймання вантажу та нахил вантажопідіймача з вантажем на вилах обережно, без ривків, тільки за вертикального або похилого назад положення вантажопідіймача, поступово збільшувати частоту обертання колінчастого вала двигуна і плавно переміщати важелі керування гідророзподільника;
- в) дотримуватися особливої обережності під час нахилання вантажопідіймача з піднятим вантажем, не допускати різкого переміщення важеля гідророзподільника керування гідроциліндрами нахилу та різкого гальмування навантажувача, що може привести, особливо у разі розташування вантажу на великій висоті, до перекидання навантажувача, випадання вантажу з піднятої тари або з вил;
- г) загальмовувати навантажувач під час підймання та опускання вантажу, уважно оглянувши місце, звідки необхідно піднімати або куди опускати вантаж;
- г) не допускати різких поворотів навантажувача під час транспортування вантажів і не піднімати та не опускати вантаж під час руху навантажувача;
- д) починати рух навантажувача з вантажем за умови, що вантаж піднятий над опорною поверхнею коліс на висоту, зазначену в настанові з експлуатації навантажувача, а вантажопідіймач нахилений повністю назад;
- е) проводити транспортування тари та встановлення її в штабелі тільки по одній одиниці;
- є) проводити транспортування вантажу тільки тоді, коли він поставлений впритул до передньої поверхні спинки вил і рівномірно розташований щодо вил;
- ж) не транспортувати вантаж, центр ваги якого розташований на більшій відстані від передньої поверхні спинки вил, ніж зазначено на діаграмі вантажопідіймальності навантажувача;
- з) не під'їжджати до місця навантаження (розвантаження) на великій швидкості та не гальмувати різко навантажувач, особливо на мокрому слизькому майданчику та у ожеледь;
- и) дотримуватися обережності під час транспортування вантажів у вузьких проїздах, не зачіпати штабелі вантажів під час поворотів;
- і) виконувати роботу в нічний час тільки за умови достатнього електричного освітлення штабелів вантажів і вантажних майданчиків;
- ї) проводити транспортування дрібних штучних вантажів тільки в спеціальній тарі, яку дозволяється завантажувати не вище її бортів;
- й) не допускати перебування людей під вантажем;
- к) у випадку часткової втрати навантажувачем стійкості (коли задні колеса почали відриватися від вантажного майданчика) негайно опустити вантаж донизу;
- л) припинити експлуатацію автонавантажувача у разі появи підозрілих шумів, тріску, скреготу та інших незвичайних явищ у гідросистемі, органах керування або в інших вузлах і механізмах;
- м) не залишати без нагляду автонавантажувач із працюючим двигуном, а також не залишати пост керування, якщо вантаж піднятий вилами або іншим вантажозахоплювальним пристроєм;
- н) не переміщувати вантажі волоком, не піднімати і не перевозити погано покладені вантажі;
- о) дотримуватися норм ярусності для тари. Забороняється встановлювати в штабель несправну тару (з погнутими стійками, несправними фіксуєчими елементами тощо) та зіштовхувати вантаж зі штабеля чи підтягувати його;
- п) не виконувати роботи в захаращених місцях, а також на зледенілих, слизьких, не посипаних піском (шлаком) і не очищених від снігу вантажних майданчиках і дорогах, не піднімати вантажі, засипані землею, будівельним сміттям, снігом, примерзлі, затиснені або залиті бетоном вантажі;
- р) не піднімати і не опускати вантаж, установлений поблизу стіни, колони, штабеля вантажу, залізничного вагона чи іншого транспортного засобу, верстата або іншого

- обладнання, якщо між вантажем, що піднімається, і зазначеними частинами споруди, транспортними засобами чи обладнанням перебувають люди;
- с) не кантувати вантаж без спеціального кантувача, що навішується на каретку навантажувача;
 - т) не підводити вила під вантаж, якщо просвіт під ним недостатній для вільного їх уведення, та не проводити захоплення вантажу одним іклом, за винятком випадків, передбачених технологічними картами;
 - у) не опускати вантаж на труби газо- і паропроводів, електричні кабелі, тимчасові перекриття;
 - ф) не дозволяється ставати на вила чи інший змінний вантажозахоплювальний пристрій навантажувача до повного їх опускання на поверхню;
 - х) не дозволяється перевозити на електронавантажувачах легкозаймисті рідини, кислоти, якщо акумуляторна батарея розміщена біля вантажопідіймача, а навантаження і транспортування вибухонебезпечних вантажів необхідно проводити відповідно до чинних НД або інструкцій;
 - ц) не підіймати на піддонах дрібноштучний вантаж вище захисного пристрою, що захищає робоче місце від падіння на нього вантажу;
 - ч) проводити навантажувально-розвантажувальні чи монтажні роботи двома чи декількома навантажувачами, у тому числі обладнаними безблоковими стрілами, допускається за наявності технологічної карти або ПВР. Навантаження, що припадає на кожний навантажувач, під час спільного використання декількох навантажувачів не повинне перевищувати їх вантажопідіймальності.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

- 4.1. Поставити навантажувач на місце стоянки.
- 4.2. Опустити в нижнє положення вилочний захват або змінити робоче пристосування.
- 4.3. Поставити навантажувач у відведене для його стоянки місце. Вимкнути запалювання (акумуляторну батарею). Поставити навантажувач на стоянкове гальмо.
- 4.4. Розімкнути штепсельний роз'єм і вийняти з гнізда вимикача оперативного ланцюга спеціальний ключ.
- 4.5. Оглянути навантажувач - раму шасі, раму вантажопідіймача, каретку, вила, колеса - і переконатися у відсутності тріщин, ум'ятин та інших деформацій, а також витoku робочої рідини з гідроциліндра підймання вантажу і гідроциліндрів нахилу рами вантажопідіймача;
- 4.6. Підготувати навантажувач до наступного робочого дня (очистити його від бруду, пилу, перевірити кріплення болтів, відсутність підтікання масла з гідросистеми тощо). У разі необхідності, закріпити болти, підтягнути сальники циліндрів підйому і нахилу рами тощо.
- 4.7. Привести навантажувач у належний стан У разі потреби провести зарядку електричних батарей навантажувача.
- 4.8. Інформувати працівника, відповідального за технічний стан навантажувачів, про виявлені під час роботи несправності та пошкодження.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

- 5.1. При виникненні поломки або несправності навантажувача, що загрожує безпеці водія або безпеці оточуючих людей (особливо несправності гальма, рульового управління і

звукового сигналу), негайно припинити роботу і повідомити про це безпосереднього керівника або посадову особу, в розпорядження якої виділений навантажувач.

5.2. При виникненні пожежі негайно зупинити її, заглушити двигун, від'єднати акумулятор. Вогонь гасити вогнегасником, піском, землею.

5.3. При нещасному випадку потерпілий або очевидець зобов'язані сповістити особу, відповідальну за безпечне проведення робіт, та організувати надання першої допомоги потерпілому та направити його в медпункт.

5.4. Надання першої медичної допомоги.

5.4.1. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

При ураженні електричним струмом необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електроустановку від джерела живлення, а при неможливості відключення - відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал.

При відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані необхідно негайно приступити до оживлення потерпілого і викликати "швидку медичну допомогу".

5.4.2. Перша допомога при пораненні.

Для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний перев'язочний матеріал, що міститься у ньому на рану, і зав'язати її бинтом.

Якщо індивідуального пакету якимсь чином не буде, то для перев'язки необхідно використати чисту носову хустинку, чисту полотняну ганчірку тощо. На те місце ганчірки, що приходить на рану, бажано накапати декілька крапель настойки йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а після цього накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосовувати настойку йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

5.4.3. Перша допомога при переломах, вивихах, ударах.

При переломах і вивихах кінцівок необхідно пошкоджену кінцівку укріпити шиною, фанерною пластинкою, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою перев'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулуба.

При передбачуваному переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або рота) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом або снігом, чи холодною водою) або зробити холодну примочку. При підозрінні перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку, не підіймаючи його, чи повернути потерпілого на живіт обличчям униз, наглядаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався, з метою уникнення ушкодження спинного мозку.

При переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлю, чханні, рухах, необхідно туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

5.4.4. Перша допомога при теплових опіках.

При опіках вогнем, парою, гарячими предметами ні в якому разі не можна відкривати пухирі, які утворюються, та перев'язувати опіки бинтом.

При опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ватою, змоченою етиловим спиртом.

При опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробляють спиртом, 3%-ним марганцевим розчином або 5%-ним розчином таніну.

При опіках третього ступеня (зруйнування шкіряної тканини) накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

5.4.5. Перша допомога при опіках кислотами та лугами.

При попаданні кислоти або лугу на шкіру ушкоджені ділянки необхідно ретельно промити цівкою води на протязі 15-20 хвилин, після цього пошкоджену кислотою поверхню

обмити 5%-ним розчином питної соди, а обпечену лугом - 3%-ним розчином борної кислоти або розчином оцтової кислоти.

При попаданні на слизову оболонку очей кислоти або лугу необхідно очі ретельно промити цівкою води протягом 15-20 хвилин, після цього промити 2%-ним розчином питної соди, а при ураженні очей лугом - 2%-ним розчином борної кислоти.

При опіках порожнини рота лугом необхідно полоскати 3%-ним розчином оцтової кислоти або 3%-ним розчином борної кислоти, при опіках кислотою - 5%-ним розчином питної соди.

При попаданні кислоти в дихальні шляхи необхідно дихати розпиленням за допомогою пульверизатора 10%-ним розчином питної соди, при попаданні лугу - розпиленням 3%-ним розчином оцтової кислоти.

5.4.6. Перша допомога при кровотечі.

- підняти поранену кінцівку вгору;

- кровоточиву рану закрити перев'язочним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок, придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати на протязі 4-5 хвилин; якщо кровотеча зупинилася, то не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з іншого пакета чи кусок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском);

- при сильній кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавлювання кровоносних судин, які живлять поранену область, за допомогою згинання кінцівок в суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою; при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

5.5. Якщо сталася пожежа, приступити до гасіння наявними засобами пожежегасіння. Викликати пожежну частину.

5.6. Виконувати всі вказівки керівника робіт по усуненню аварійної ситуації.

Розробив:

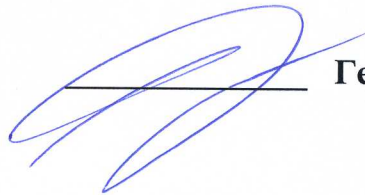
Провідний інженер з охорони праці

Фоміних Н. А.

Погодив:

Начальник ВБДР, ОП та НС

Герус Ю. М.